

Skupščina prebivalcev in prebivalk o politični participaciji migrantov v Sloveniji: “Politična udeležba za vse – za Evropo enakih”¹

Poročilo in politična priporočila (januar 2026)

Uvod

Mirovni inštitut je organiziral dve skupščini prebivalcev in prebivalk, posvečeni vprašanju politične participacije migrantov² v Sloveniji, ki sta potekali [12. junija 2025 v okviru 9. Festivala afriških kultur Afriška vas na Špici v Ljubljani](#) ter [20. novembra 2025 v okviru 14. Mednarodnega festivala sodobnega plesa CoFestival v Kino Šiška, Ljubljana](#). V obeh skupščinah je sodelovalo več kot 250 ljudi različnih statusov, starosti in ozadij, večinoma migrantov, pa tudi predstavnikov nevladnih organizacij in lokalnih skupnosti ter širše javnosti.

Celotno moderiranje obeh skupščin je izvedla **Aigul Hakimova**, rojena v Kirgiziji, ki že 24 let živi in dela v Ljubljani. Dolgoletna aktivistka, vključena v migracijske boje več kot dve desetletji, direktorica Kulturnega društva Gmajna in članica iniciative Infokolpa, ki soupravlja prostor solidarnosti z ljudmi na poti, vključno z iskalci azila, begunci in migrantskimi delavci, je potrdila, da je v Sloveniji še vedno zelo težko, da bi se migranti v celoti vključili v družbo. Uvodno predstavitev o politični participaciji migrantov je pripravila in predstavila **Lana Zdravković**, raziskovalka na Mirovnem inštitutu in vodja projekta [Državljska akcija za demokracijo – CitiDem](#).³

Prvo skupščino je odprl **Daniel Nzotam**, direktor društva Afriška vas in njegovega festivala, ki je poudaril pomen migrantskih iniciativ in participacije v Sloveniji. Drugo skupščino je nagovoril **Rok Vevar**, sokurator mednarodnega plesnega festivala CoFestival, ki je poudaril, da je zgodovina plesa tudi zgodovina migracij.

Posebni gostje iz tujine so bili: **Seid Ibrahim** (Centre for Peace Studies, Hrvaška), **Djemila Boulasha** (EUMANS, Francija), **Sebastian Berchesan** (Stand Up for Europe, Belgija), **Konstantina Vougiouka** in **Ariadne Ntamparaki** (Citizen Crossroads – CCR, Grčija), **Qendresa Mejzini** (Democracy International, Nemčija), **Michele Fiorillo** (Scuola Normale Superiore in Civico.eu – CitizensTakeOver.eu, Italija), ter **Ada Rafalska** (Alliance4Europe, Nizozemska).

¹ Več na: <https://citizenstakeover.eu/citidem/> in <https://www.mirovni-institut.si/en/projects/citizens-action-for-democracy-citidem/>

² Migranti/osebe z migracijskim ozadjem so razumljeni v najširšem pomenu, kar vključuje prosilce za azil, osebe z begunskim statusom (mednarodna ali subsidiarna zaščita, humanitarni status), pa tudi državljane tretjih držav in njihove potomce, vključno z osebami različnih etničnih ozadij.

³ Skupščini sta bili organizirani kot del zgoraj omenjenega projekta, sofinanciranega s strani Programa Evropske komisije za državljane, enakost, pravice in vrednote (CERV).

Kontekst

Po najnovejših podatkih Statističnega urada Republike Slovenije (2025) ima država trenutno približno 2,13 milijona prebivalcev, od katerih je okoli 218.000 tujih državljanov, kar predstavlja približno 10 % celotnega prebivalstva. V Mestni občini Ljubljana je delež tujcev občutno višji: mesto ima približno 300.000 prebivalcev, od katerih je približno 44.000 tujih državljanov, kar predstavlja skoraj 15 % vseh prebivalcev Ljubljane. To naredi Ljubljano za najbolj mednarodno in migrantsko raznoliko okolje v Sloveniji, saj je delež tujih državljanov bistveno nad državnim povprečjem, trend pa se v zadnjih letih zaradi zaposlovanja, študija in življenjskega sloga nenehno povečuje. Migranti danes predstavljajo bistveni in živahni del slovenskega družbenega tkiva. Prispevajo k gospodarstvu, kulturi, umetnosti in vsakdanjemu življenju. Kljub temu pa mnogi ostajajo izključeni iz političnih procesov, ki najbolj neposredno oblikujejo njihovo prihodnost.

Splošna volilna pravica v Sloveniji je vezana na državljanstvo, kar pomeni, da nekateri ljudje, ki bivajo in živijo v Sloveniji dolgo časa – zlasti iskalci azila in begunci – ne morejo vplivati na svojo politično prihodnost. Vendar pa stalno prebivališče omogoča glasovanje na lokalni ravni. Leta 2002 so začeli veljati spremembe Zakona o lokalnih volitvah (1993) in Zakona o političnih strankah (1994). Prva je uvedla pravico do glasovanja na lokalnih volitvah tudi za tujce s stalnim prebivališčem (vendar ne za tujce s začasnim prebivališčem ali statusom prosilca za azil). Druga pa omogoča državljanom EU, da postanejo člani slovenskih političnih strank (izključuje pa vse druge tuje državljanke, kot so državljani nekdanje Jugoslavije, katerih je v Sloveniji največ). Nekatero občine, kot so Idrija, Postojna in Trbovlje, so začele eksperimentirati z migrantskimi svetovalnimi odbori, Mestna občina Ljubljana pa je nedavno naredila pomemben korak z oblikovanjem Delovne skupine za ustanovitev takšnega odbora. Vendar pa migranti z začasnim prebivališčem ne morejo lokalno glasovati, prosilci za azil sploh ne morejo sodelovati, številni dolgotrajni prebivalci izven EU, vključno z državljani bivših jugoslovanskih republik, pa so še vedno izključeni iz članstva v političnih strankah in tovrstnega političnega sodelovanja. Migranti običajno niso vključeni v politične odločitve. Prevečkrat se odločitve o migrantih sprejemajo brez njih – in prav to je treba spremeniti.

Oblika skupščine prebivalcev in prebivalk je pomembna, ker omogoča prostor in čas, da ljudje izrazijo, kaj potrebujejo, kako se počutijo in kaj menijo, da bi bilo treba izboljšati v Ljubljani in Sloveniji – ne samo za migrante, ampak za vse prebivalce. Le če je skupnost primerna in odprta za vse, ki v njej živijo, delajo in sodelujejo, lahko postane vključujoča politična skupnost. Na dveh skupščinah smo skušali nasloviti vprašanja: Kaj pomeni participacija? So migranti vključeni v družbo? Kaj počnemo v naših skupnostih? S kakšnimi problemi se soočamo vsak dan in kako lahko skupaj delamo na njihovi rešitvi? Ko se problemi zdijo preveliki, kaj lahko še naredimo? Ali nas drugi poslušajo? Ali se počutimo vidne in vključene? Ali opazimo vse več migrantov v javnosti? Kako osebno doživljamo diskriminacijo? Ali se počutimo del skupnosti – tudi ko je pripadnost težka? Ali menimo, da je koristno občasno srečanje in pogovor o skupnih problemih?

Delovne skupine in priporočila

Vključevanje, integracija in participacija ne morejo biti ločeni od materialnih potreb migrantov. Pomanjkanje dobrih delovnih pogojev, stanovanjska kriza in jezikovne težave so prva področja skrbi. Glavne ovire za politično participacijo migrantov so ekonomske, jezikovne in administrativne. Da bi bili politično aktivni, morajo imeti ljudje varen prostor, bivališče, dostojno delo in občutek enakosti ter vključevanja. Zato so bili udeleženci v drugem delu skupščin razdeljeni v štiri tematske delovne skupine:

1. Stanovanjska vprašanja – moderirala Furkan Guner (1. skupščina) in Daniel Nzotam (2. skupščina)
2. Jezik in integracija – moderirala Hassan Alhallaq (1. skupščina) in Katja Utroša (2. skupščina)
3. Delovni pogoji in pravice delavcev – moderirali Aljaž Pevec (1. skupščina) in Tadej Pavkovič ter Jošt Žagar (2. skupščina)
4. Rasizem in diskriminacija – moderirala Katja Utroša (1. skupščina) in Moad Sabra (2. skupščina)

1. Stanovanjska vprašanja

Večina, skoraj 90 % prisotnih na skupščini, se sooča s stanovanjskimi težavami. Skupinska razprava je pokazala, da je največja težava pri stanovanjih v Sloveniji komercializacija nepremičnin, kar povzroča previsoke najemnine in stroške, ki presegajo njihove finančne zmožnosti, povezano s prebivanjem v prenatrpanih in neprimernih stanovanjih, diskriminacijo na podlagi izvora, barve kože ali drugih okoliščin, ovire pri iskanju stanovanja zaradi jezikovnih težav, nestrpnosti in rasizma. Skupina se je strinjala, da je najtežji del bivanja v Ljubljani najprej preprosto najti stanovanje. Druga težava je upravljanje stroškov, ko ga najdeš. Stanovanjska situacija v Sloveniji postaja vse bolj zaskrbljujoča. Po indikatorju Eurostat o preobremenjenosti s stroški bivanja je leta 2024 20,6 % slovenskih gospodinjstev porabilo več kot 40 % svojih prihodkov za stroške bivanja, kar je pogosto uporabljen prag za stanovanjski stres. Trg najemnin v Sloveniji je nereguliran, predrag in nedosegljiv za mnoge, hkrati pa obstaja kronično pomanjkanje javnih stanovanj. Ena izmed težav je tudi, da migranti s stalnim prebivališčem, ki živijo in delajo v Sloveniji desetletja, ne morejo kandidirati za neprofitna ali javna najemna stanovanja. Edina izjema je stanovanje, ki ga zagotavlja Stanovanjski sklad Republike Slovenije po stroškovni najemnini (približno 10+ EUR/m²), kar ostaja nezadostno glede na povpraševanje. Stroškovna najemnina sama predstavlja znatno finančno breme.

Glavni problem v Sloveniji je, da ni zaščite osnovne pravice do bivanja. Zato morajo lokalne oblasti in NVO prevzeti vodilno vlogo pri tem vprašanju. Migranti potrebujejo boljšo zastopanost na lokalni in nacionalni ravni, celo na vodilnih položajih, kot je predsednik vlade. Da bi njihove glasove opazile oblasti, migranti menijo, da sta protest in kolektivna mobilizacija zelo pomembna.⁴

⁴ Cf. Kaja Gajšek in Aigul Hakimova, The Issue of Adequate Housing in Slovenia with a Focus on Migrants, ČKZ 293, 2024

Priporočila:

- a) Stanovanjski skladi na nacionalni in lokalni ravni morajo omogočiti vsem, ki potrebujejo stanovanje, vključno z migranti s stalnim prebivališem, ki živijo in delajo v Sloveniji desetletja, da se prijavijo za neprofitna ali javna najemna stanovanja.
- b) Stanovanjski skladi na nacionalni in lokalni ravni, vključno z vlado in pristojnimi ministrstvi in organi, morajo omogočiti gradnjo in ponudbo več neprofitnih ali javnih stanovanj za tiste, ki jih potrebujejo.
- c) Pristojni organi (vlada, ministrstva in agencije) morajo usmerjati stanovanjsko politiko v smer dostopnega in cenovno ugodnega bivanja ter poštenih najemnin za vse ljudi v stiski. Stanovanje ni privilegij, ampak osnovna socialna pravica.

2. Jezik in integracija

Skupinska razprava je potrdila, da je učenje slovenskega jezika za migrante težavno: slovnica, izgovorjava, alfabet. Migranti v Sloveniji se soočajo z več težavami pri učenju jezika. Prvič, premalo je tečajev slovenskega jezika, le nekateri so brezplačni. Drugič, še vedno obstaja velika razlika v kakovosti tečajev. V azilnih domovih je pouk pogosto kaotičen in poteka ob zelo specifičnih časih. Pouk pogosto meša govorce slovanskih jezikov z ne-slovanskimi, ki imajo zelo različne predhodne izkušnje in znanja. Učiteljski stil je običajno preveč formalen, brez zadostnega poudarka na praktičnih potrebah. Učitelji nimajo jasne strategije, da bi zagotovili dovolj praktičnih jezikovnih informacij za vsakdanje življenje. Tretjič, migranti nimajo priložnosti govoriti slovensko v vsakdanjem življenju. Lokalni prebivalci pogosto pri pogovoru s tujci uporabljajo angleščino, kar otežuje prakticiranje slovenščine. Samo starejši ljudje bodo še naprej govorili slovensko z migranti, mlajši vedno začnejo v angleščini, kar pogloblja jezikovno segregacijo. Četrto, učbeniki za učenje slovenskega jezika niso dostopni in so dragi, pouk pa temelji na osebni pristopu učitelja. Pomanjkanje virov je vidno tudi v odsotnosti kompletov, učbenikov na akademski ravni in slovarjev (npr. arabsko-slovenski). Digitalna orodja prav tako manjkajo.

Priporočila:

- a) Organizirati je treba več brezplačnih jezikovnih tečajev za migrante. To je posebej pomembno za tiste, ki želijo doseči višje ravni, kot sta A2 ali B1.
 - Razširitev dostopnosti brezplačnih jezikovnih tečajev, prilagojenih različnim stopnjam znanja in jezikovnim potrebam, bi pomagala migrantom bolje razumeti lokalne politike in sodelovati v civilnem življenju.
 - Učitelji slovenščine naj bi po možnosti govorili materni jezik migrantov in delili njihovo kulturno ozadje.
 - Pouk mora biti prilagodljiv, upoštevati delovne urnike in nuditi varstvo otrok, kjer je potrebno. Več razpoložljivih tečajev podnevi in na dostopnih lokacijah je nujno.
- b) Sprejeti alternativne oblike učenja jezika, kot so jezikovne kavarne za otroke in odrasle.
 - Mnogi starejši so osamljeni, številni migranti pa potrebujejo učenje slovenščine. Bilo bi dobro ustvariti priložnosti za upokojece, ki želijo učiti slovenščino in pomagati migrantom vaditi jezik.

- To naj bo kombinirano z ukrepi za večjo jezikovno dostopnost (ciljni tečaji, prevodi dokumentov, tolmači na sestankih itd.), kar omogoča večjo participacijo.
- Razviti in uvesti digitalna orodja za učenje slovenščine kot dodatno obliko, predvsem za migrante, ki iz kateregakoli razloga ne morejo obiskovati pouka v živo. Brezplačne aplikacije za učenje slovenščine bi bile še posebej koristne za delavce migrante, ki se ne morejo udeležiti pouka v živo.

c) Lokalni in regionalni organi naj zagotovijo, da so materiali o pravicah migrantov in razpoložljivih storitvah, pa tudi informacije o zakonodaji in možnostih sodelovanja v političnih procesih ter razvoju strategij in načrtov, prevedeni v pogosto govorjene migrantske jezike in enostavno dostopni tako spletno kot osebno. Participativni procesi naj bodo organizirani z mislijo na jezikovno dostopnost. Večjezična informacijska dostopnost bi pomagala premostiti komunikacijsko vrzel in omogočila migrantov boljše razumevanje možnosti participacije.

3. Delovni pogoji in pravice delavcev

Skupinska razprava je pokazala, da obstaja več preobremenjujočih problemov v trenutnem sistemu zaposlovanja.

a) Birokracija – zlasti na Upravni enoti in Zavodu za zaposlovanje – je izjemno počasna. Za pridobitev delovnega dovoljenja so potrebna soglasja obeh uradov, kar pogosto traja nerazumno dolgo. To otežuje iskanje dela in preživetje v državi. Po zakonu lahko iskalci azila dostopajo do trga dela po 3 mesecih – vendar zaradi administrativnih zamud včasih čakajo dlje. Treba je vložiti prošnjo tako za azil kot za delo, proces pa je pogosto nejasen in frustrirajoč.

b) Pogosto izobraževanje ali strokovne kvalifikacije, ki so jih migranti pridobili v svojih domovinah, v Sloveniji niso priznane. Tudi če ima nekdo diplomo ali poklicni certifikat iz druge države, le ta pogosto nima vrednosti v Sloveniji. Posledično tujcem ni omogočen pošten dostop do trga dela glede na izobrazbo in izkušnje.

c) Mnogi migranti lahko delajo le začasno in preko agencij, ki pogosto kršijo delavske pravice. Delavci platform, kot je Wolt, sami pokrivajo vse proizvodne stroške, kot sta gorivo in oprema. Nekatere agencije vzamejo do 25 % plače kot provizijo. Zaradi nizkih plač mnogi migranti delajo samo, da plačajo najemnino in kupijo hrano, brez možnosti varčevanja. To je globoko nepravilno in otežuje preživetje.

d) Slabi delovni pogoji, nereguliran trg dela vključno s črnim trgom omogočajo da delodajalci pogosto silijo ljudi k ekstremno dolgim delovnim uram pod grožnjo zamenjave, z izjavo, da “vedno lahko najdejo nekoga drugega.” Migranti so še posebej ranljivi, brez varnostnih ukrepov in jasnih informacij o plačah ali delovnih pogojih, delajo dolge nočne izmene, in pogosto sploh ne vedo, koliko ur dejansko delajo. Plače so zelo nizke, nočne izmene in nadure pogosto niso plačane ali so plačane premalo. Mnogi migranti so prisiljeni v neregistrirano delo (delo na črno), kar pomeni brez socialne in pokojninske zaščite. To pušča ljudi brez dolgoročne zaščite ali stabilnosti.

e) Migranti se srečujejo s situacijo, kjer delodajalci zahtevajo visoko znanje slovenskega jezika, kar ustvarja dodatne ovire.

Priporočila:

- a) Delodajalci naj nudijo spodbude za jezikovno izobraževanje, s podporo države. Lahko organizirajo brezplačne jezikovne tečaje za zaposlene ali plačajo tečaj. Pomagati migrantom pri učenju slovenščine jih opolnomoči in lažje vključuje v trg dela.
- b) Pomembno je spoštovati vse delavce in njihove pravice, vključno z migranti, ne glede na izvor. Birokratske procedure (izdaja delovnih dovoljenj itd.) naj bodo pospešene. Inšpektorat za delo naj bo učinkovitejši pri preprečevanju in kaznovanju kršitev delavskih pravic. Politike dela naj gredo v smer enakih pravic in solidarnosti.
- c) Če delodajalci ne razumejo dovolj različnih kultur in ozadij, naj organizirajo izobraževanja in delavnice za razumevanje kulturne raznolikosti, vključno z vključevanjem migrantov, ki predstavijo svojo državo in kulturo. Delodajalci lahko sodelujejo z migrantskimi NVO-ji pri razvoju takih aktivnosti.

4. Rasizem in diskriminacija

Udeleženci skupin so se strinjali, da sta rasizem in diskriminacija povezana z vsemi ostalimi obravnavanimi problemi, kot so stanovanja, delo in jezik. Udeleženci so poročali o vsakodnevnih izkušnjah rasizma v Sloveniji: zavrnitev storitve v restavracijah ali kavarnah, ignoriranje s strani taksistov, diskriminacija na upravnih enotah, kjer velja politika "samo Slovenci" in brez prevajalske podpore, neenako ravnanje v družbenih situacijah. Situacijo dobro povzema izraz: "Dajo ti pero, a ne knjige.", kar pomeni, da se od tebe pričakuje participacija, a sistem ni zgrajen zate – praktično si izključen.

Rasizem in diskriminacija sta najbolj vidna na področju zaposlovanja, saj delodajalci migrante obravnavajo drugače kot Slovence. Identifikacijske kartice, kot je rumena kartica, pogosto niso sprejete pri zasebnih delodajalcih. Migranti menijo, da je njihova edina možnost težko fizično delo, kot je gradbeništvo. Obstaja tudi diskriminacija v šolah, predvsem s strani učiteljev, ne učencev. Del problema so tudi mediji, ki pogosto širijo lažne novice ali prikazujejo migracije le negativno. Migrantom je redko omogočena priložnost, da sodelujejo v medijskih pogovorih ali povedo svoje zgodbe.

Priporočila:

- a) Povečati znanje o procesih participacije migrantov je ključno.
 - Izobraževalni programi in delavnice kot del integracijskega procesa, ki jih organizirajo lokalne in nacionalne oblasti v sodelovanju z NVO, naj boljše predstavijo, kako se migranti lahko vključujejo v oblikovanje politik. To lahko vključuje državljansko vzgojo, pravico do glasovanja, politično participacijo in razumevanje administrativnega sistema.
 - Jasne informacije o integracijskih strategijah in vlogi migrantov pri oblikovanju in ocenjevanju političnega življenja so ključne. Migranti morajo biti dobro obveščeni o vključevanju v druge migrantske organizacije in organe lokalne/nacionalne oblasti, ki se ukvarjajo z integracijo, vključno z alternativnimi offline in online metodami participacije.
 - Aktivnosti morajo upoštevati jezikovno dostopnost, delovne urnike in zagotavljanje varstva otrok, kjer je potrebno.

b) Pomembno je sistematično in finančno spodbujati samoorganizacijo migrantov, njihovih organizacij, mrež in združenj. Pravice same po sebi ne pomenijo veliko brez moči, opolnomočenja ali emancipacije za uresničitev teh pravic.

- Migrantske organizacije morajo biti strukturirano bolj financirane preko različnih javnih razpisov in skladov, posebej zasnovanih za podporo migrantskim združenjem in njihovim projektom, da okrepijo svojo zmožnost organiziranja in sodelovanja v političnih procesih ter zagovorništvu.
- Pomembno je poenostaviti birokratske kompleksne postopke, ki otežujejo sodelovanje v javnih razpisih ali izvajanje projektov, kar zmanjšuje možnosti rasti manjših združenj in omejuje njihov vpliv. Potrebno je zagotoviti več tehnične in izobraževalne podpore za upravljanje sredstev in sodelovanje v razpisih.
- Svetovanje migrantskih organizacij je treba bolj ceniti in ga obravnavati kot integralni del odločanja. Sodelovanje med upravo in migrantskimi organizacijami naj bo povrnjeno z ustreznimi projektnimi sredstvi ali posebnimi sredstvi za svetovanje. Pravično je, da je svetovanje migrantskih organizacij in predstavnikov plačano s profesionalnimi honorarji.

c) Pomembno je zagotoviti javne prostore, ki so dostopni in cenovno ugodni za migrantske organizacije, kar jim pomaga pri zbiranju, organiziranju in delu. Migranti in migrantske organizacije potrebujejo prostore za organizacijo, socializacijo in produkcijo ter javne prostore za dogodke, srečanja in predstavitev svojih aktivnosti.

- Migrantske organizacije morajo biti vidne, da se bolje integrirajo, imeti svoje prostore za produkcijo in promocijo pa je ključni pogoj. To vključuje organizacijo več protirasističnih kulturnih (kulinarika, šport, umetnost) aktivnosti, ki pomagajo rušiti ovire in stereotipe.
- Skupščine prebivalcev in prebivalk so zelo koristne in treba je organizirati več podobnih aktivnosti, ki spodbujajo vključevanje in omogočajo srečanja migrantov in lokalnih prebivalcev.

Splošna priporočila in zaključek

a) Za izgradnjo resnične politične skupnosti, ki vključuje vse, morajo imeti migranti enak glas na vseh področjih življenja – ne kot gostje, ampak kot polnopravni člani družbe, z enakimi pravicami, kar odmeva moto EU: "Združeni v raznolikosti." Kreiranje močne zgodbe o socialni vključenosti, priznavanje vrednosti kulturne raznolikosti in spodbujanje resnične politične integracije na podlagi dialoga in sodelovanja med institucijami, združenji in lokalnimi skupnostmi je ključno. Migranti in migrantske organizacije naj bodo bolj vključeni v integracijske in participativne procese lokalnih in nacionalnih oblasti ter pri oblikovanju strategij integracije, s posebnim poudarkom na politični/civilni participaciji.

b) Zaposlovanje ali vključevanje kulturnih mediatorjev v lokalne/nacionalne institucije, še posebej v (mestnih) občinah, bi bil pomemben korak v tej smeri. Kulturni mediatorji lahko odprejo procese participacije in jih naredijo bolj vključujoče. Ustanoviti je treba redne komunikacijske kanale med lokalnimi/nacionalnimi oblastmi ter migrantskimi združenji in

zagovorniki ter odpreti tudi druge metode participacije v mestnih in nacionalnih politikah za večje vključevanje migrantov v institucije in postopke.

c) Prav tako je potrebno razviti močnejšo mrežo med združenji in organizacijami na področju integracije, ki bi lahko zajela sredstva in politične prioritete lokalnih in nacionalnih oblasti. Takšna širša perspektiva je koristna tudi za reševanje pomanjkanja predstavnštva migrantov v javnem in institucionalnem sektorju, spodbujanje ustvarjanja prostorov, namenjenih vključevanju in integraciji.

Več info in kontakt:

Lana Zdravković, Mirovni inštitut

lane.zdravkovic@mirovni-institut.si